

مالیات بر مشاغل خانگی

- ۱.....مقدمه
- ۱.....ثبت نام در سامانه جامع نظام مالیاتی
- ۲.....تسلیم اظهارنامه تا پایان خردادماه هر سال و پرداخت مالیات متعلقه
- ۳.....گروه بندی مودیان صاحبان مشاغل
- ۴.....نگهداری دفاتر، اسناد و مدارک
- ۶.....معافیت های مالیاتی
- ۷.....سوالات متداول در خصوص مالیات بر مشاغل خانگی

بسمه تعالی

مقدمه

یکی از مسائلی که متقاضیان مشاغل خانگی همواره با آن مواجه بوده اند، پرداخت مالیات و موضوعات مرتبط با آن می باشد. لازم به ذکر است که بخش قابل توجهی از رشته های مشاغل خانگی مشمول معافیت مالیاتی (مالیات صفر درصد) می باشند اما بهره مندی از چنین معافیت هایی منوط به انجام تکالیف قانونی در این زمینه است و بی اطلاعی یا بی توجهی به آنها منجر به عدم برخورداری از حقوق قانونی در این زمینه خواهد شد. لذا در این نوشتار سعی شده است ابتدا نحوه ثبت نام متقاضیان در سامانه جامع نظام مالیاتی، نحوه تکمیل اظهارنامه مالیاتی، آشنایی با تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات های مستقیم و برخی معافیت های مالیاتی مشمول صاحبان مشاغل خانگی به تفصیل توضیح داده و سپس به منظور راهنمایی بیشتر متقاضیان، سوالات متداول متقاضیان در حوزه مالیات بر مشاغل خانگی مطرح و پاسخ داده شده است.

ثبت نام در نظام مالیاتی

فرایند ثبت نام الکترونیک در سامانه جامع نظام مالیاتی

۱- پیش ثبت نام الکترونیک در سامانه <https://tax.gov.ir>: نقطه شروع فرایند ثبت نام الکترونیک مرحله پیش ثبت نام می باشد. در این مرحله اطلاعات پایه ای از شما دریافت می شود. در ادامه پس از تکمیل اطلاعات درخواستی و فشردن کلید تایید نهایی وارد مرحله بعدی خواهید شد. چنانچه تا هفت روز اطلاعات خود را تایید ننمایید، پرونده ایجاد شده به صورت خودکار حذف خواهد شد.

۲- صحت سنجی اطلاعات: در این مرحله بخشی از اطلاعات ثبت شده شما در مرحله پیش ثبت نام از منابع مختلف سازمانی استعلام و بررسی شده و صحت آن مورد آزمون قرار خواهد گرفت. چنانچه به هر دلیل در اطلاعات مغایرتی یافت شود، موضوع با پیامک به شما اطلاعات داده شده و شما مجدد باید وارد سامانه پیش ثبت نام شده و مرحله یک را تکرار نمایید.

۳- تولید و ارسال اطلاعات کاربری: چنانچه اطلاعات اولیه پیش ثبت نام شما مورد تایید سازمان قرار گیرد برای شما یک نام کاربری و کلمه عبور ایجاد خواهد شد. این اطلاعات به صورت پیامک روی شماره تلفن همراه ثبتی شما ارسال خواهد شد. باید دقت داشت اطلاعات کاربری محرمانه بوده و مسئولیت سوء استفاده از آن برعهده شما خواهد بود.

۴- ثبت نام الکترونیک: پس از دریافت اطلاعات کاربری شما باید وارد سامانه ثبت نام شوید. پس از ورود باید اطلاعات تکمیلی در خصوص بنگاه اقتصادی خود را در فرم های این سامانه تکمیل نمایید. همچنین می توانید اطلاعات پایه که در مرحله ثبت نام ثبت کرده اید ویرایش نمایید. در نهایت پس از تکمیل همه اطلاعات خواسته شده کلید تایید نهایی را فشار دهید.

تسلیم اظهارنامه تا پایان خردادماه هر سال و پرداخت مالیات متعلقه

مؤدیان مالیاتی مکلفاند اظهارنامه مالیاتی مربوط به فعالیت های شغلی خود را در یک سال مالیاتی برای هر واحد شغلی یا برای هر محل جداگانه تنظیم و تا آخر خردادماه سال بعد به اداره امور مالیاتی محل شغل خود تسلیم و مالیات متعلق را به نرخ مذکور در ماده (۱۳۱) این قانون پرداخت نمایند. (ماده ۱۰۰ ق.م.م). پرداخت مالیات پس از پایان ماه خرداد، موجب تعلق جریمه ای معادل ۲/۵٪ مالیات به ازای هر ماه خواهد بود.

مهم: شرط برخورداری از هرگونه معافیت مالیاتی، تسلیم اظهارنامه مالیاتی در موعد مقرر است.

تبصره ماده ۱۰۰ قانون مالیات های مستقیم

سازمان امور مالیاتی کشور می تواند برخی از مشاغل یا گروه هایی از آنان را که میزان فروش کالا و خدمات سالانه آنها حداکثر ده برابر معافیت موضوع ماده (۸۴) این قانون باشد از انجام بخشی از تکالیف از قبیل نگهداری اسناد و مدارک موضوع این قانون و ارائه اظهارنامه مالیاتی معاف کند و مالیات مؤدیان مذکور را به صورت مقطوع تعیین و وصول نماید. در مواردی که مؤدی کمتر از یک سال مالی به فعالیت اشتغال داشته باشد مالیات متعلق نسبت به مدت اشتغال محاسبه و وصول می شود.

مراحل تکمیل فرم اظهارنامه مالیاتی

- ۱- دانلود اظهارنامه مالیاتی از پرتال خدمات جامع الکترونیکی مالیاتی به نشانی <https://tax.gov.ir>
- ۲- نصب نسخه نرم افزار اظهارنامه مالیاتی
- ۳- ورود اطلاعات درخواستی در نرم افزار مربوطه
- ۴- تکمیل جداول مختلف اظهارنامه و یا انتخاب گزینه تکمیل فرم تبصره ۱۰۰ ق.م.م در صورت واجد شرایط بودن
- ۵- ثبت اطلاعات و دریافت کد رهگیری
- ۶- صدور قبض مالیاتی و پرداخت الکترونیکی

نکته: بعد از دریافت کد رهگیری امکان ویرایش اطلاعات وجود ندارد بنابراین در صورتی که قصد اصلاح اطلاعات را داشته باشید می بایست تا قبل از انقضای مهلت تسلیم اظهارنامه مجدداً نسبت به ثبت اظهارنامه اقدام نمایید. بدیهی است که آخرین اظهارنامه ثبت شده ملاک رسیدگی خواهد بود.

مهم: صاحبان مشاغل خانگی در صورت واجد شرایط بودن در هنگام تکمیل اظهارنامه مالیاتی می توانند گزینه تبصره ۱۰۰ ق.م.م را انتخاب نمایند

گروه بندی مودیان صاحبان مشاغل

صاحبان مشاغل براساس شاخص‌ها و معیارهایی از قبیل نوع و یا حجم فعالیت به سه گروه (اول، دوم و سوم) تقسیم می شوند و تکالیف متفاوتی از جمله نگهداری دفاتر و اسناد و مدارک دارند.

الف- گروه اول:

اشخاص ذیل از لحاظ انجام تکالیف جزو مودیان گروه اول محسوب می‌شوند:

- 1- کلیه واردکنندگان و صادرکنندگان.
- 2- صاحبان کارخانه ها و واحدهای تولیدی و بهره برداران معادن دارای پروانه بهره برداری از وزارتخانه یا مراجع ذیربط.
- 3- صاحبان هتل‌های سه ستاره و بالاتر.
- 4- صاحبان بیمارستان ها، زایشگاه ها، درمانگاهها، کلینیک های تخصصی.
- 5- صاحبان مشاغل صرافی.
- 6- صاحبان فروشگاه‌های زنجیره ای دارای مجوز فعالیت از وزارتخانه و یا مراجع ذیربط.
- 7- صاحبان موسسات حسابرسی، حسابداری و دفترداری، خدمات مالی و ارائه دهندگان خدمات مدیریتی، مشاوره ای، انفورماتیک و طراحی سیستم.
- 8- صاحبان موسسات حمل و نقل موتوری، زمینی، دریایی و هوایی اعم از مسافری و یا باربری.
- 9- سایر صاحبان مشاغل و حرفی که درآمد ابرازی (فروش کالا یا فروش توأم کالا و ارائه خدمت) براساس اظهارنامه مالیاتی عملکرد دو سال قبل (اظهارنامه تسلیمی خردادماه هر سال مبنای تعیین گروه بندی سال بعد از تسلیم اظهار نامه عملکرد می‌باشد. به عنوان مثال مبلغ فروش و سایر درآمدهای مندرج در اظهارنامه مالیاتی عملکرد سال 1397 مبنای گروه بندی سال 1399 می‌باشد) یا آخرین درآمد قطعی شده (فروش کالا

یا فروش توأم کالا و ارائه خدمت) آن‌ها بیش از مبلغ پنجاه و پنج میلیارد ریال باشد. (مشروط به ابلاغ برگ قطعی حداکثر تا پایان دی ماه سال قبل به شخص مودی یا نماینده قانونی وی.)

ب- گروه دوم:

سایر صاحبان مشاغل و حرفی که درآمد ابرازی (فروش کالا یا فروش توأم کالا و ارائه خدمت) دوسال قبل آنها و یا آخرین درآمد قطعی شده آنها (فروش کالا یا فروش توأم کالا و ارائه خدمت) بیش از هجده میلیارد ریال و مساوی یا کمتر از مبلغ پنجاه و پنج میلیارد ریال باشد. (مشروط به ابلاغ برگ قطعی حداکثر تا پایان دی ماه سال قبل به شخص مودی یا نماینده قانونی وی.)

ج: گروه سوم:

صاحبان مشاغلی که در گروه های اول و دوم قرار نمی‌گیرند جزو گروه سوم محسوب می‌شوند.

- در مواردی که مودیان صرفاً به فعالیت ارائه خدمت اشتغال داشته باشند، پنجاه درصد (50٪) نصاب‌های تعیین شده مبنای گروه بندی می‌باشد.

- در مشاغل مشارکتی اعم از اختیاری یا قهری، درآمد ابرازی و یا قطعی شده مشارکت ملاک عمل می‌باشد.

- صاحبان مشاغل و حرف موضوع این آیین‌نامه در اولین سال ایجاد (تأسیس) به استثناء مودیانی که به واسطه موضوع فعالیت جزو گروه اول طبقه‌بندی شده اند، جزو گروه سوم محسوب و از سال سوم فعالیت به بعد می‌بایست بر اساس نصاب‌های مقرر طبقه بندی شده و نسبت به انجام تکالیف قانونی عمل نمایند.

-تسلیم اظهارنامه گروه‌های بالاتر توسط صاحبان مشاغلی که در گروه های پایین‌تر قرار دارند (صاحبان مشاغل گروه سوم اظهارنامه گروه اول یا دوم ارائه نمایند یا صاحبان مشاغل گروه دوم اظهارنامه گروه اول تسلیم نمایند) منعی ندارد، لکن صرف انجام این امر مودی را در گروه های بالاتر قرار نخواهد داد.

مهم: مشاغل خانگی با توجه به سطح درآمد و نوع فعالیت با یکدیگر متفاوت می‌باشند ولی عمدتاً در گروه سوم قرار دارند.

الف- صاحبان مشاغلی که در گروه اول قرار می‌گیرند و کلیه اشخاص حقوقی مکلف به نگهداری دفاتر روزنامه و کل یا سایر دفاتر حسب مورد دستی یا ماشینی (مکانیزه- الکترونیکی) متکی به اسناد و مدارک می‌باشند.

ب- صاحبان مشاغلی که در گروه دوم قرار می‌گیرند، مکلفند برای هر سال مالیاتی اسناد و مدارک مربوط به معاملات خود از قبیل اسناد درآمدی فروش کالا یا ارائه خدمات و سایر درآمدها و اسناد خرید کالا، خدمات و

دارایی و سایر اسناد هزینه‌های انجام شده را به تفکیک و به ترتیب تاریخ وقوع هر یک از رویدادهای مالی نگهداری و صورت درآمد و هزینه خود را ماهانه بر اساس آن تنظیم نمایند.

پ- صاحبان مشاغلی که در گروه سوم قرار می‌گیرند مکلفند برای هر سال مالیاتی اسناد و مدارک مربوط به معاملات خود از قبیل اسناد درآمدی فروش کالا یا ارائه خدمات و سایر درآمدها و اسناد خرید کالا و خدمات و سایر اسناد هزینه‌های انجام شده را نگهداری و خلاصه درآمد و هزینه سالانه خود را بر اساس آن تنظیم نمایند.

ت- مودیانی که رویدادهای مالی خود را به صورت ماشینی (مکانیزه-الکترونیکی) ثبت و نگهداری می‌نمایند (به استثنای مودیان گروه اول)، نیازی به ارائه دفاتر به صورت دستی ندارند. نگهداری اسناد و مدارک حساب به صورت ماشینی یا دستی الزامی است.

صاحبان مشاغلی که نسبت به نصب و استفاده از سامانه صندوق فروش (صندوق ماشینی (مکانیزه) فروش) اقدام می‌نمایند در صورت رعایت آیین‌نامه اجرایی موضوع تبصره ۲ ماده ۱۶۹ قانون در نگهداری و ارائه اطلاعات مربوط، تکلیفی برای نگهداری دفاتر موضوع این آیین‌نامه نخواهند داشت.

مهم: صاحبان مشاغل خانگی به شرط آنکه مشمول تبصره ۱۰۰ ق.م.م باشند، ملزم به انجام تکالیف قانونی مانند نگهداری اسناد و مدارک مطابق استانداردهای حسابداری نمی‌باشند.

برخی از تسهیلات و معافیت‌های مالیاتی مرتبط با مشاغل خانگی

صاحبان مشاغل خانگی حسب مورد می‌توانند از تسهیلات و معافیت‌های زیر برخوردار شوند:

ردیف	شرح مختصر
۱	معافیت درآمد مشمول مالیات اشخاص حقیقی تا میزان معافیت موضوع ماده ۸۴ ق.م.م (که هر ساله میزان آن در قانون بودجه سنواتی مشخص می‌گردد)، از پرداخت مالیات (ماده ۱۰۱ قانون مالیات‌های مستقیم).
۲	معافیت فعالیت‌های انتشاراتی، مطبوعاتی، قرآنی، فرهنگی و هنری (بند (ل) ماده ۱۳۹ ق.م.م).
۳	معافیت درآمد کارگاه‌های فرش دستباف، صنایع دستی و شرکت‌های تعاونی و اتحادیه‌های تولیدی مربوطه از پرداخت مالیات (ماده (۱۴۲) ق.م.م).
۵	معافیت درآمد حاصل از کلیه فعالیت‌های کشاورزی از پرداخت مالیات (ماده (۸۱) ق.م.م).
۶	معافیت محصولات بخش کشاورزی از مالیات بر ارزش افزوده (ماده ۱۲ قانون مالیات بر ارزش افزوده).
۷	معافیت ۱۰۰٪ درآمد حاصل از صادرات خدمات و کالاهای غیرنفتی و محصولات بخش کشاورزی (ماده (۱۴۱) ق.م.م).

ردیف	شرح مختصر
۸	معافیت صادرات کالا و خدمت به خارج از کشور از مالیات بر ارزش افزوده (ماده ۱۳ قانون مالیات بر ارزش افزوده).
۹	مالیاتی که مودیان در موقع خرید کالا یا خدمت برای فعالیتهای اقتصادی خود به استناد صورتحسابهای صادره موضوع این قانون پرداخت نموده اند، حسب مورد از مالیاتهای وصول شده توسط آنها کسر و یا به آنها مسترد می گردد. (ماده ۱۷ قانون مالیات بر ارزش افزوده).
۱۰	بخشودگی جرائم و تقسیط بدهی مالیاتی تا سقف مقرر در قانون مالیاتهای مستقیم (موضوع مواد ۱۶۷ و ۱۹۱).

سوالات متداول در خصوص مالیات بر مشاغل خانگی

۱- آیا متقاضیان مشاغل خانگی باید آغاز فعالیت خود را به اداره مالیات اعلام نمایند؟
انجام این کار برای متقاضیانی که مجوز مشاغل خانگی را اخذ نموده اند، ضرورت ندارند اما متقاضیان به منظور بهره مندی از معافیت های مالیاتی می بایست هر ساله فرم اظهارنامه مالیاتی را تکمیل نمایند.

۲- اولین گام برای تکمیل فرم اظهار نامه مالیاتی چیست؟

- ثبت نام الکترونیکی و تشکیل پرونده در سامانه <https://tax.gov.ir>
- تکمیل فرم اظهارنامه مالیاتی

۳- صاحبان مشاغل خانگی چگونه می توانند از معافیت های مالیاتی بهره مند شوند؟

افراد مشمول معافیت های مالیاتی می توانند از طریق سیستم اظهارنامه عملکرد اشخاص حقیقی، قسمت تعبیه شده در سیستم را طبق دستورالعمل مربوطه تکمیل و بدین ترتیب درخواست استفاده از تسهیلات تبصره ماده ۱۰۰ ق.م.ق را بنمایند.

۴- معافیت های مالیاتی موضوع تبصره ماده ۱۰۰ ق.م.ق شامل چه افرادی می شود؟

کلیه صاحبان مشاغل گروه سوم که مجموع فروش کالا و خدمات آنها در سال، حداکثر تا ده برابر معافیت موضوع ماده ۱۸۴ ق.م.ق باشد، مشمول معافیت های مالیاتی می باشند.

۵- کدام یک از رشته های مشاغل خانگی از پرداخت مالیات معاف هستند؟

^۱ ماده ۸۴ - میزان معافیت مالیات بر درآمد سالانه مشمول مالیات حقوق از یک یا چند منبع، هر ساله در قانون بودجه سنواتی مشخص می شود.

بر اساس تبصره ۲ بخشنامه شماره ۲۰۰/۹۹/۵۰۹ مورخ ۱۳۹۹/۳/۳۰ سازمان امور مالیاتی، کلیه مراکز تولید، توزیع و فروش صنایع دستی، مراکز تولید و عرضه گل های زینتی و ماهیان زینتی، مشاغل مطبوعاتی و فعالیت های انتشاراتی و قرآنی و فرهنگی، آموزشی و رسانه ای که از وزارت ارشاد و یا دستگاه های ذیربط دارای مجوز باشند و هم چنین درآمد حاصل از صادرات خدمات و کالای غیر نفتی و محصولات قسمت کشاورزی از پرداخت مالیات معاف می باشند.

۶- آیا صاحبان مشاغل خانگی در رشته های معاف از مالیات نیز ملزم به تکمیل اظهارنامه مالیاتی می باشند؟

بله، تمامی افرادی که مجوز مشاغل خانگی را دریافت می کنند به منظور بهره مندی از معافیت های مالیاتی ملزم به تکمیل اظهارنامه مالیاتی می باشند.

۷- گروه بندی های مالیاتی چیست؟

صاحبان مشاغل بر اساس شاخص ها و معیارهایی از قبیل نوع و یا حجم فعالیت و میزان درآمد به سه گروه تقسیم بندی شده اند که بر اساس آن مودیان کوچک و متوسط در زمره مودیان گروه های دوم و سوم قرار می گیرند.

۸- صاحبان مشاغل خانگی چگونه گروه مالیاتی خود را تعیین کنند؟

جهت تعیین گروه بندی مالیاتی، بخشی در قسمت اظهارنامه عملکرد اشخاص حقیقی در پورتال tax.gov.ir با عنوان « راهنمای تعیین گروه بندی ویژه مودیان حقیقی » تعبیه گردیده است که با توجه به پاسخ مودیان به پرسش های مطرح شده، گروه مودی مشخص و به او پیشنهاد می گردد.

۹- تکالیف قانونی صاحبان مشاغل خانگی چیست؟

- اشخاص حقیقی موظفند تا پایان خردادماه هر سال نسبت به تسلیم اظهارنامه مالیاتی خود اقدام نمایند.
- اشخاص حقوقی که ۲۹ اسفندماه پایان سال مالی آنهاست می بایست تا پایان تیرماه هر سال نسبت به تسلیم اظهارنامه مالیاتی خود اقدام نمایند.
- واحدهای مشارکتی صرفاً یک اظهارنامه را باید تکمیل کنند و نیازی به تکمیل اظهارنامه به تفکیک شرکاء ندارند.
- با توجه به دلالت های تبصره ماده ۱۰۰ ق.م.م صاحبان مشاغل خانگی ملزم به انجام تکالیف قانونی مانند نگهداری اسناد و مدارک مطابق استانداردهای حسابداری نمی باشند.